

Opinie gepubliceerd in de Standaard op woensdag 06/02/2019

‘Vrijwillig als het kan, gedwongen als het moet’. ‘Een kordaat terugkeerbeleid als sluitstuk van migratie’. ‘Zacht voor de kwetsbaren, hard voor de misbruikers’.

We horen deze zinnen regelmatig. Veel geciteerd in debatten over migratie, het klinkt logisch en rationeel. Het is bijgevolg een aanname die breed gedeeld wordt door verschillende politieke partijen. Het beste van de twee werelden: warm en gastvrij voor kwetsbaren, streng en kordaat voor wie misbruik maakt van die gastvrijheid.

Maar de praktijk is niet zo helder. Wij zien kwetsbaren die streng en kordaat aangepakt worden.

Zoals Y.

Een jongeman van net 20 jaar die meer dan twee maanden geleden in alle vroegte door de politie van zijn ‘bed gelicht werd’. Dat bed stond in het huis van zijn zus, die de Belgische nationaliteit heeft. Hij begreep snel wat er aan de hand was en vroeg om niet geboeid te worden in aanwezigheid van de jonge kinderen van zijn zus. Hij was rustig en gaf aan dat hij rustig zou meegaan. Toch werd hij geboeid afgevoerd voor de ogen van zijn neefjes en nichtjes.

Waarom? Standaardprocedure in dat sluitstuk, de impact op die jonge kinderen heeft daar wellicht geen plaats in.

En nee, dit wordt geen manifest of pleidooi voor open grenzen.

Dit is een aanklacht tegen de opsluiting van een jonge man, alles wat je kan vragen aan een jonge vluchteling leverde hij op.

En toch is dit geen aanklacht tegen de negatieve antwoorden op zijn asielaanvraag. Noch wordt het een aanklacht tegen het negatieve antwoord op zijn aanvraag tot humanitaire regularisatie.

Het is een aanklacht tegen zijn opsluiting die nu al meer dan twee maanden aansleept.

Waarom net deze jongeman opgesloten werd kan niemand hem uitleggen. Hij is de jongste bewoner in Vottem en deelt de kamer met ‘illegale criminelen’ die wachten op een uitwijzing na een verblijf in de gevangenis. Hij die een opleiding tot schilder aan het volgen was., begonnen aan zijn stage bij een schilder in het laatste schooljaar. Op een zucht van zijn diploma.

Waarom net deze jongeman, die als niet-begeleide minderjarige vreemdeling in België toekwam, dit regime te beurt valt?

Is dit dan de doelgroep bij uitstek om uit te wijzen? ‘Hard voor de misbruikers, zacht voor de kwetsbaren’, weet u wel.

Deze jongeman hoeft niet opgesloten te worden, er was geen enkel risico op onderduiken. In al die jaren in België is hij nooit onder de radar verdwenen. Nooit.

Hij had nota bene zelf zijn verhuis naar zijn zus doorgegeven aan de bevoegde wijkagent. In volle voorbereiding van zijn aanvraag tot regularisatie wou hij alles zo goed mogelijk doen en zeker geen fouten maken in die procedure.

De voorstellen die hij zelf formuleert tonen een redelijkheid die de overheid hier ontbreekt. 'Of hij zich elke dag zou mogen aanmelden bij de politie om de overheid gerust te stellen dat hij niet zou verdwijnen?' 'Of hij geen enkelband kon krijgen?' Het gaat er toch om dat de overheid hem dichtbij wil houden op het moment dat ze hem kunnen uitwijzen? Hij werd immers niet opgesloten omdat hij een gevaar vormde voor onze samenleving.

De overheid lijkt onzorgvuldig. Een 'laissez-passer' is nodig om iemand terug te sturen naar zijn land van herkomst. Dat document moest nog aangevraagd worden bij het consulaat op het moment dat hij opgesloten werd. Op vandaag weten we nog niet of deze 'laissez passer' afgeleverd is. Meer dan twee maanden opsluiting dient dan voor wat?

De impact van de opsluiting op deze jongeman is vernietigend. Na twee maanden is hij een schim van de veerkrachtige jongeman die hij was. De zaken die hij dagelijks ziet en meemaakt staan in schril contrast met de warme context waaruit hij van de ene op de andere dag weggerukt werd. Op deze manier met een jong leven omgaan heeft niets te maken met welk sluitstuk dan ook.

Terugkeer naar Irak was voor deze jongeman immers ook 'gewoon' bespreekbaar. Als het perspectief van terugkeer wacht op het einde van het traject, pak dit dan als overheid trajectmatig aan. Ga niet van geen enkele voorbereiding op terugkeer over naar opsluiting. En argumenteer niet dat die ene aangetekende brief die naar het foute adres verstuurd werd zijn kans was om op een vrijwilliger terugkeer in te gaan.

Politici die rationeel ijveren voor gedwongen terugkeer als sluitstuk van migratie moeten een rationeel antwoord formuleren op de vraag wat de opsluiting van deze jonge mensen rechtvaardigt. Er zijn alternatieven die uitgewerkt kunnen worden voor opsluiting. Bcijfer de kost van die opsluiting en gebruik dat budget om op een humane manier een terugkeer voor te bereiden. Dan heb je een gepast sluitstuk.

David Lowyck
Directeur Minor-Ndako